

Moniammatillisten vastaanottopalvelujen tuottamisen vaikutusten ennakoarviointi

HAL 13.12.2021 § 270
2732/00.02.01/2021

Valmistelija

Toimialuejohtaja Lotta Seppinen, perhekeskuslääkäri Antti J. Saari ja kehittämiskoordinaattori Tuija Tuorila

Moniammatillisten vastaanottopalvelujen tuottamisen vaikutusten ennakoarvioinnin (EVA) tarkoituksena on ollut näkökulmien saaminen siitä, millaisia muutoksia ja vaikutuksia sote-keskuksen kehittämiseen liittyy ja mitä tulee jatkokehittämisessä ottaa huomioon. Vaikutusten ennakoarviointi on Kuntaliiton julkista päätöksentekoa varten kehittämä menetelmä, jossa tarkasteltavien asioiden vaikutuksia arvioidaan ennakkoon eri näkökulmista (kuntalainen, henkilöstö ja organisaatio, ympäristö ja talous).

EVA on laadittu monialaisen kehittämistyön tueksi. Tärkeää on myös sosiaalihuollon palvelujen yhteennivominen ja tuominen sote-keskuksiin. Tämä on iso muutos ja edellyttää eri palvelujen tuntemista ja yhteisesti sovittuja, integroituja toimintamalleja. Prosessia varten nimettiin monialainen työryhmä, jossa on ollut edustus lapsi- ja perhepalveluiden, työikäisten ja ikääntyvien asiakasraadeista, henkilöstöjärjestöistä, Soiten hallituksesta ja valtuustosta, terveyden ja sairaanhoidon toimialueen johdosta, vastaanottopalveluista, aikuisten sosiaalipalveluista, kuntoutuksesta, perhekeskuspalveluista, mielenterveys- ja päihdepalveluista, Soite 2.0 –hankkeiden johdosta sekä osallisuus- ja kehittämisen tuki vastuualueelta. Työryhmä on kokoontunut yhteensä seitsemän kertaa ajalla 05/2021-10/2021 ja prosessia on fasilitoinut Osallisuus- ja kehittämisen tuki -vastuualue.

EVA-arvioinnin laatinut työryhmä määritteli, että tässä moniammatillisten vastaanottopalvelujen kehittämistyön tueksi toteutettavassa arvioinnissa tarkastellaan kehittämistä seuraaviin sote-uudistuksen keskeisiin teemoihin keskittymällä:
Teemakokonaisuus I: Palvelut yhdellä yhteydenotolla ja Tukena eri alojen ammattilaiset sekä Teemakokonaisuus II: Digitaaliset asiointipalvelut (sis. mobiilipalvelut ja kotiin saatavat palvelut).
Teemakokonaisuuksiin pureuduttiin monialaisissa pienryhmissä asioita ohjatusti käsitellen.

Arviointi on toteutettu osana Soite 2.0 – Rakenneuudistus-hankkeen toimintaa ja arviointiprosessi sekä arvioinnin tulokset on kirjattu sähköisen hyvinvointikertomuksen ohessa olevaa sähköistä vaikutusten ennakoarviointityökalua hyödyntäen. Prosessin aikana on kuultu useiden eri alojen asiantuntijoiden puheenvuoroja ja toteutettu eri sosiaalipalvelujen ja kuntoutuspalvelujen henkilöstölle kysely, jonka avulla kartoitettiin henkilöstön näkemyksiä digipalveluista.

Moniammatillisten vastaanottopalvelujen tuottamisen vaikutusten ennakoarvioinnin laatinut työryhmä esittää, että jatkokehittämisessä on tärkeää ottaa huomioon seuraavaa:

- Palvelut mahdollista saavuttaa ajasta ja paikasta riippumatta
- Asiakas tarvitsemiensa palvelujen piiriin yhden yhteydenoton kautta, asiakasohjauksen rooli korostuu
- Monipalveluasiakkaan riittävän kokonaisvaltainen hoidon- ja palvelutarpeen arviointi keskiössä
- Jos asiakkaan yhteydenoton saanut työntekijä ei voi hoitaa asiaa itse, hän siirtää sen työntekijälle, joka voi sen hoitaa
- Nimetään eri palvelukokonaisuuksiin yhteyshenkilöt, joilta voi kysyä toisen palvelun menettelytavoista
- Hoidon ja palvelun vaikuttavuus syntyy hoidon suunnitelmallisuudesta
- Omatyöntekijän roolin merkitys on ymmärretty, mutta sitä on selkiytettävä sekä asiakkialle, potilaille ja työntekijöille
- Moniammatillinen tiimi tarvittaessa asiakkaan ja hänen omatyöntekijänsä tukena (asiakkaan suunnitelma vs. geneerinen monipalvelu-prosessi)
- Asiakkaan oma näkemys tilanteestaan keskiöön (Mitä hän mielestään tarvitsee ja mihin hän voi sitoutua?)
- Työ muuttuu, keskeiset käsitteet avattava ja työkuvaukset tarkistettavan
- Työn siirtyessä enemmän verkkoon, on yhteisöllisyyteen, osallisuuteen ja työhyvinvointiin panostettava entistä enemmän
- Työntekijöiden osaamisen kehittäminen ja digituki ratkaisevassa roolissa
- Digitaalisten palvelujen kehittäminen lisää alkuvaiheessa henkilöstöressurssin tarvetta
- Kirjaamisen ja tilastoinnin ohella määrällinen ja laadullinen mittaaminen korostuu
- Palvelut joustaviksi ja todennetusti vaikuttaviksi
- Palautteiden hyödyntäminen käytännön työssä ja sen kehittämiseksi
- Asiakkaille tiedotettava digi- ja etäpalveluista ja heitä opastettava hyödyntämään niitä
- Digipalvelut joustaviksi ja helppokäyttöisiksi palvelemaan niissä tilanteissa, joihin ne ovat riittäviä
- Myös ruotsin- ja englanninkielisiä digipalveluja tarvitaan
- Riskien ennakointiin huomiota
- Ketterä Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue vaikuttavuuden mallioppilaaksi!

Lisäksi työryhmä haluaa arvioida Moniammatillisten vastaanottopalvelujen tuottamisen kehittämistyön etenemistä myös jatkossa, seuraavan kerran 31.8.2022 mennessä saman monialaisen EVA-työryhmän toimesta.

Liite A270, Moniammatillisten vastaanottopalvelujen tuottamisen vaikutusten ennakoarvioinnin arviointikooste

Toimitusjohtajan esitys Hallitus päättää merkitä tiedoksi moniammatillisten vastaanottopalvelujen tuottamisen vaikutusten ennakoarvioinnin ja toteaa, että sen tulokset otetaan huomioon jatkokehittämisessä.

Päätös Esitys hyväksyttiin yksimielisesti.